

Kunskapsskolan i Sverige AB
org.nr 556566-1815
info@kunskapsskolan.se

2023-11-20

Dnr 2022:8801

Beslut

efter kvalitetsgranskning av lärares arbete för
att tidigt motverka könsbundna utbildnings-
och yrkesval vid Kunskapsskolan Nyköping,
Kunskapsskolan i Sverige AB

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Kunskapsskolan Nyköping avseende verksamhetens kvalitet vad gäller lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att undersöka hur skolor genom undervisning och studie- och yrkesvägledning arbetar i årskurs 4-6 för att vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I granskningen bedöms följande frågeställning:

- I vilken utsträckning arbetar lärare i undervisningen med att motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval?

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området vilket beskrivs i bilaga 2. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. På det granskade området bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola/verksamhet bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtåsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kunskapsskolan Nyköping i följande utsträckning:

Lärare arbetar i flera delar med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Lärarna behöver utveckla arbetet med studie- och yrkesvägledning i undervisningen samt synliggöra hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2024-05-20 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:8801) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning inom området.

Lärares arbete för att motverka könsstereotypa föreställningar

Inom detta område granskas hur lärare arbetar för att skapa en jämställd undervisning, hur lärare arbetar för att undervisa om jämställdhet och hur lärare arbetar med studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärarna arbetar *i flera delar* med att i undervisningen motverka begränsande könsstereotypa föreställningar om ämnen, intressen och framtida utbildnings- och yrkesval *men utvecklingsområden finns*.

Skolinspektionens sammanfattande motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att lärarna har en medvetenhet om normer och könsmönster som de använder sig av i utformandet av undervisningen. Vidare visar granskningen att lärarna på flera sätt bedriver ett arbete för att främja ett inkluderande klassrumsklimat avseende kön och att flera lärare utformar undervisningen så att den inte ska reproducera könsstereotypa föreställningar. Granskningen visar att lärarna undervisar om jämställdhet kontinuerligt enbart i vissa ämnen, men att de i flera ämnen även diskuterar jämställdhet utifrån elevernas frågor och funderingar. I viss utsträckning uppmuntrar lärarna eleverna att anstränga sig inom områden som går emot könsstereotypa intressen. Det framgår vidare av granskningen att lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen består av ett fåtal punktinsatser som sällan berör hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval. Slutligen visar granskningen att lärarna sällan använder sig av studie- och yrkesvägledarens kompetens för att hålla sig uppdaterade och för att vidga elevernas perspektiv på utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Lärares arbete för att skapa en jämställd undervisning

Granskningen visar att lärarna har en medvetenhet om normer och könsmönster som de använder sig av i utformningen av undervisningen. Av intervjun med lärarna framgår att diskussioner om könsnormer ibland sker på förekommen anledning i kollegiet, även om lärarna sällan gemensamt berör hur normer kommer till uttryck i själva undervisningen. Lärare säger att de enskilt reflekterar över vilka normer de själva bär på som kan påverka eleverna, och att de har diskuterat könsnormer vid tillfälle då problem uppstått. Av Skolinspektionens skolenkät från vårterminen 2023 samt intervjuer med elever framgår exempelvis att vissa elever uppfattar det som att lärare inte alltid bemöter elever likvärdigt utifrån kön. Av intervju med

rektorn framgår att hen gett lärarna i uppdrag att undersöka vad elevernas enkätsvar kan bero på, samt särskilt diskutera hur de bemöter elever ur ett könsperspektiv. Enligt rektorn beror enkätsvaren på gruppdynamiken hos en särskild klass och lärare har inte funnit att lärares gemensamma bemötande gentemot elever utifrån kön varit orsaken. Såväl rektorn som lärare säger i intervjun att man inte har noterat några övergripande könsmonster bland elever i årskurserna 4-6 på skolan, fränsett att pojkar har större svårigheter än flickor när det gäller att arbeta med texter. Lärare har därför bland annat diskuterat lektionsupplägg för att uppmuntra elever som har svårt för att skriva berättande texter genom att låta elever skriva om saker de är intresserade av och lärare är noga med att se till att eleverna får möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Lärarna säger också att de uppmärksammar varandra på att inte använda kollektiva tilltal som "tjejer" eller "killar" gentemot eleverna. Enligt rektorn är lärarna väldigt uppmärksamma på sitt tilltal i formella sammanhang, som undervisningen, även om rektorn tillägger att lärarna kan behöva tänka på sitt tilltal i informella sammanhang. Vidare framgår av insänd dokumentation att lärare i vissa ämnen inkluderar ett arbete kring normer i sin planering av undervisningen. I lektionsplaneringar för SO (samhällsorienterande ämnen) och hem- och konsumentkunskap finns uppgifter kring normer och värderingar, kopplade till teman som identitet, likheter, olikheter, sociala roller och jämställdhet. Av intervjuer framgår också att vissa lärare skapar sig en bild av vilka begränsande normer, även kring kön, som finns i elevgrupperna genom sina diskussioner med eleverna. Lärare berättar att elever får öva sig på att ta ställning och prata om att det är okej att tycka olika, bland annat genom värderingsövningar. Eleverna säger att de inte uttryckligen diskuterar begreppet normer, men att de vid gemensamma samlingar och i anslutning till att de tittar på nyheter i klassen pratar om saker som de tycker är viktiga gällande flickors och pojkars villkor. Lärare och elever berättar vidare att lärarna även har personlig handledning med eleverna där frågor som rör normer eller elevers olika intressen kan förekomma.

Granskningen visar vidare att lärarna på flera sätt bedriver ett arbete för att främja ett inkluderande klassrumsklimat avseende kön och att flera lärare utformar undervisningen så att den inte ska reproducera könsstereotypa föreställningar. Av intervju med lärare, elever och rektorn framgår att lärarna bestämmer hur eleverna är placerade i klassrummet och att lärarna i sin placering av eleverna utgår från elevernas specifika behov. Ofta placerar de flickor och pojkar bredvid varandra i syfte att alla elever ska lära sig arbeta tillsammans oavsett kön. Lärarna bestämmer också vem eleverna ska arbeta med. Enligt rektorn och intervjuade lärare är detta ett gemensamt beslutat arbetssätt som gäller för samtliga klasser. Gruppindelningen görs utifrån lärarnas kännedom om eleverna. Eleverna säger att de tror att anledningen till att lärarna bestämmer är för att eleverna ska få möjlighet att arbeta med olika klasskamrater och lära känna varandra. Enligt lärarna delas eleverna in i grupper när de ska arbeta gemensamt, med syftet att samtliga elever ska

lära sig att kunna arbeta fokuserat med varandra. Vidare framgår att lärarna använder sig av olika tekniker vid fördelning av taltid så att både pojkar och flickor ska få ordet, exempelvis genom att använda glasspinnar med elevers namn på. När elever räcker upp handen kan läraren både låta elever som räcker upp handen och de som inte gör det få svara, beroende på vem som redan svarat. Det framgår emellertid av intervjuerna med elever att arbetet med inkluderande klassrumsklimat kan variera något mellan lärare. Exempelvis upplever elever i vissa klasser ibland att lärare ger pojkar fler tillsägelser utan konsekvenser jämfört med flickor. Lärare berättar att de funderar över hur de gör med tillsägelser och att de försöker se till att de ger eleverna tillsägelser på ett likvärdigt sätt, oavsett kön. Samtliga intervjuade elever tycker dock att både pojkar och flickor får lika mycket hjälp i undervisningen oavsett ämne och lärare. Eleverna uppger också att de huvudsakligen tycker att lärarna behandlar pojkar och flickor likvärdigt och har samma förväntningar och krav på samtliga elever, samt att lärarna uppmuntrar pojkar och flickor lika mycket i undervisningen. Det framgår vidare av intervju med lärare, elever och rektorn att de böcker som används i undervisningen bestäms inom huvudmannens organisation och att dessa är uppdaterade gällande könsnormer. Exempelvis innehåller de ofta könsneutrala exempel eller exempel av båda kön. Vidare framgår av intervju med elever och lärare att lärare arbetar med att motverka begränsande föreställningar om kön genom att tillsammans med eleverna diskutera föreställningar som kan förekomma kring elevers intressen och diskutera detta med klassen. Exempelvis berättar en lärare att hen, efter att ha hört kommentarer från elever om att ridsport är för tjejer, diskuterat ridsport med eleverna och betonat att det är en sport som kräver lika mycket av utövaren som andra sporter liksom att både pojkar och flickor kan ägna sig åt ridsport.

Lärares undervisning om jämställdhet

Granskningen visar att lärarna enbart i vissa ämnen undervisar kontinuerligt om jämställdhet, men att de i flera ämnen diskuterar jämställdhet utifrån elevernas frågor och funderingar. I intervju med lärare framkommer att jämställdhet ingår som ett område i den planerade undervisningen enbart i samhällsorienterande ämnen och hem- och konsumentkunskap. I detta sammanhang undervisar lärare eleverna om olika föreställningar som funnits kopplade till yrken och kön, exempelvis att kvinnor länge varit uteslagna från stora delar av arbetsmarknaden. Lärare pratar även med eleverna om olika yrkesroller som funnits genom historien och hur olika yrken ändrats, samt mäns och kvinnors olika villkor på arbetsmarknaden. Lärare och elever berättar exempelvis att de gemensamt diskuterat löneskillnader mellan män och kvinnor, samt pratat om jämställdhet i Sverige i förhållande till andra länder. För att illustrera jämställdhetsperspektivet i hem- och konsumentkunskap visar läraren exempelvis offentlig statistik över arbetsfördelningen i hemmet och ger eleverna i hemuppgift att själva kartlägga arbetsdelningen i hemmet genom en poängjakt. Lärare berättar också att de i andra ämnen väljer undervisningsexempel som kan utmana könsstereotypa föreställningar, exempelvis genom

att på svensklektioner prata om kvinnliga bönder eller använda könsneutrala exempel i matematik. Det framgår vidare av intervju med lärare och elever att lärare låter elever reflektera över och samtala kring frågor som rör föreställningar om kön och jämställdhet såväl i ämnesundervisningen, som vid basgruppssamlingar och i de personliga handledningssamtalen. Eleverna berättar att de exempelvis kan diskutera frågor som rör jämställdhet utifrån aktuella händelser som eleverna funderat över eller i anslutning till nyhetsinslag de sett.

Vidare visar granskningen att lärarna i viss utsträckning uppmuntrar eleverna att anstränga sig inom områden som går emot könsstereotypa intressen. Exempelvis berättar lärare som undervisar i hem- och konsumentkunskap att just detta ämne kan vara förknippat med könsstereotypa föreställningar. I syfte att motivera samtliga elever påtalar därför läraren för eleverna att i hem- och konsumentkunskap är samtliga elever nybörjare i köket oavsett kön. Det framgår också av intervju med elever och lärare att både flickor och pojkar brukar delta i olika praktiska moment på exempelvis idrottslektioner och slöjdlektioner, och eleverna säger att lärare brukar försöka motivera alla elever att delta i samtliga arbetsuppgifter, även sådana som kan vara förknippade med könsstereotypa föreställningar, såsom dans, teknik eller olika former av slöjd.

Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Granskningen visar att lärarnas arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen består av ett fåtal punktinsatser som sällan berör hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med elever, lärare, rektorn samt studie- och yrkesvägledaren att den studie- och yrkesvägledning som genomförs på skolan främst kretsar kring att studie- och yrkesvägledaren gör vissa insatser inom ramen för undervisningen, som lärare följer upp i varierande grad. Lärare berättar att de främst diskuterar yrken i anslutning till samhällskunskap eller genom enstaka inslag i undervisningen i andra ämnen. Exempelvis säger en lärare att hen ger eleverna i uppgift att skriva ner typiska mans- och kvinnoyrken och sedan göra ett slags släktträd och fråga anhöriga och bekanta om olika yrken. Lärarna berättar vidare att de ibland problematiserar könstypiska yrkesval kopplat till intressen, ämnen och yrkesval, men att det främst sker när elever ställer frågor om detta.

Granskningen visar vidare att lärarna sällan använder sig av studie- och yrkesvägledarens kompetens för att hålla sig uppdaterade och vidga elevernas perspektiv på utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med elever, lärare, rektorn samt studie- och yrkesvägledaren att skolans studie- och yrkesvägledare främst arbetar gentemot årskurserna 7-9, men att studie- och yrkesvägledaren även är tillgänglig för att kunna stödja lärare som undervisar i årskurs 4-6 samt genomför vissa moment med eleverna i dessa årskurser. Exempelvis har eleverna fått skriva ett brev till sig själva

i framtiden där de berättar vad de vill arbeta med, vilket studie- och yrkesvägledaren sedan följer upp med eleverna i högstadiet. Förutom detta tillhandahåller studie- och yrkesvägledare material som lärare kan använda i undervisningen. Exempelvis sätter studie- och yrkesvägledaren upp planscher med "månadens yrke" på skolan och informerar lärare om olika filmer och fördjupningsmaterial som de kan arbeta med i anslutning till detta. I detta material skildras enligt studie- och yrkesvägledare alltid både kvinnor och män i de olika yrkesrollerna. Emellertid framgår av intervjuer med elever och lärare att lärare sällan använder detta material som underlag för undervisningen, och lärare berättar i intervju att de inte på något strukturerat sätt håller sig uppdaterade kring arbetsmarknad och yrken som rör deras ämnesområden. Det framgår också av intervju med lärare och studie- och yrkesvägledare att lärare sällan på eget initiativ uppsöker studie- och yrkesvägledare för att be om stöd. Rektorn och studie- och yrkesvägledare beskriver vidare att de följer upp elevernas val till gymnasiet, och då har noterat en trend i att fler flickor söker sig till yrkesförberedande program. Emellertid framgår inte huruvida denna information används av lärarna då de planerar moment av studie- och yrkesvägledning i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver utveckla arbetet med studie- och yrkesvägledning i undervisningen samt synliggöra hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval.

Granskningen visar att lärare sällan på ett fördjupat sätt lyfter perspektiv på hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval. Det framgår också att lärarna i begränsad omfattning håller sig uppdaterade inom området studie- och yrkesvägledning trots tillgång till studie- och yrkesvägledare på skolan och att de inte i undervisningen på ett tydligt sätt knyter an till de insatser som studie- och yrkesvägledarens genomför i årskurs 4-6.

Enligt 2 kap. 29 § skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. I läroplanen anges också att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.¹ Av Skolverkets allmänna råd framgår vidare att lärare i undervisningen bör utmana,

¹ Lgr 22, avsnitt 2.6, *Skolan och omvärlden*.

problematisera och visa på alternativ till traditionella föreställningar om kön, kulturell och social bakgrund som annars kan begränsa elevernas framtida studie- och yrkesval.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar arbetet med studie- och yrkesvägledning i undervisningen. Lärarna behöver se till att studie- och yrkesvägledningen sker kontinuerligt och integrerat i olika ämnen. Inom ramen för studie- och yrkesvägledningen behöver lärarna både synliggöra hur kön kan påverka framtida utbildnings- och yrkesval och utmana de könsstereotypa föreställningar och normer som hänger samman med sådana val. På så sätt kan lärarna också vidga elevernas perspektiv på framtida utbildnings- och yrkesval utifrån ett jämställdhetsperspektiv. En förutsättning för att studie- och yrkesvägledningen ska vara relevant och uppdaterad är att det finns aktuell kunskap om vilka faktorer som påverkar elevers val. Detta inkluderar faktorer som exempelvis hur elevers sökmönster till gymnasiestudier ser ut, vad som utmärker arbetsmarknaden vad gäller manliga respektive kvinnliga yrken, vilka föreställningar elever har kring framtida studier och yrken samt hur de faktorerna samverkar. I detta arbete kan lärarna med fördel bygga vidare på de insatser som studie- och yrkesvägledare genomför för årskurs 4-6, samt utnyttja material som studie- och yrkesvägledare tillhandahåller.

2 SKOLFS 2013:180. Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Johansson

Anna Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Johansson

X Tomas Karlsson

Tomas Karlsson

Föredragande

Signerat av: Tomas Karlsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Malin Lundquist deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Besöket genomfördes 28 september 2023 av utredarna Tomas Karlsson, Karl-Oskar Öhman och Malin Lundquist.

Kunskapsskolan Nyköping är en 4-9 skola med ungefär 520 elever, varav 57 procent är flickor. Andel elever med vårdnadshavare som har eftergymnasial utbildning är 77 procent. Andel lärare med behörighet i minst ett ämne är 73,9 procent. I årskurs 4-6 går ungefär 180 elever fördelade på två klasser i årskurs 4 och 5, samt tre klasser i årskurs 6. På skolan arbetar även en studie- och yrkesvägledare med uppdrag främst riktat mot högstadiet. Huvudman för Kunskapsskolan Nyköping är Kunskapsskolan i Sverige AB.

Bilaga 2: Underlag för bedömning tematisk kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervju med lärare
- En intervju med skolans studie- och yrkesvägledare
- En intervju med rektorn
- Dokumentstudier, dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Bedömningsområden

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet.

Följande kriterier granskas:

- Undervisningens form - hur lärarna utformar och genomför undervisningen utifrån ett jämställt och normmedvetet förhållningssätt.
- Undervisningens innehåll – hur lärarna undervisar om jämställdhet.
- Lärares arbete med studie- och yrkesvägledning i undervisningen

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

[Lärares arbete för att tidigt motverka könsbundna utbildnings- och yrkesval \(skolinspektionen.se\)](https://skolinspektionen.se)

Bilaga 3: Författningsstöd

Av **1 kap. 5 § skollagen** framgår att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

I den inledande delen av läroplanen för grundskolan (**Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag**) framgår bland annat följande. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

I grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.1 Normer och värden**) anges att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska bidra till att skolan präglas av jämställdhet och att elever interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet. Det framgår också att alla som arbetar i skolan ska utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet. Vidare ska lärare specifikt synliggöra och diskutera med elever hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att elever möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Enligt grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.3 Elevers ansvar och inflytande**) ska läraren verka för att elever oberoende av könstillhörighet får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Vidare framgår av grundskolans läroplan (**Lgr 22, 2.6, Skolan och omvärlden**) att alla som arbetar i skolan ska bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Enligt **2 kap. 29 § skollagen** ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Av förarbetena till skollagen (**Prop. 2009/10:165 s. 278-279**) framgår att den studie- och yrkesvägledningskompetensen inte nödvändigtvis behöver finnas inom den egna skolenheten. Många fristående skolor köper t.ex. in vägledningstjänster. Ett krav på att studie- och yrkesvägledningskompetens ska finnas innebär dock en tydlig markering av huvudmannens ansvar för att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning, samtidigt som organisationen även fortsättningsvis är en lokal fråga. I läroplanerna finns både riktlinjer för alla som arbetar i skolan och särskilda riktlinjer för studie- och yrkesvägledare eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter. Enligt förarbetena speglar detta att både lärare, skolledare och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv.

I grundskolan läroplan (**Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden**) anges att studie- och yrkesvägledaren, eller den som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning och vara stöd till den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.